

підростаючий громадянин повинен зміцнитися в думці про те, що саме він відповідальний за своє власне здоров'я і повинен розглядати його як вищу цінність. Тому що його здоров'я – це тривалість періоду життя на землі, це життєвий успіх і особисте щастя.

Отже, на сучасному етапі особливо важливим є використання найраціональніших підходів до навчання дітей у школі, що забезпечують збереження їхнього здоров'я. Тільки формування культури здоров'я школярів на індивідуальній основі із застосуванням здоров'язберігаючих технологій допоможе забезпечити високі показники здоров'я підростаючого покоління, що має велике національне значення.

Перелік використаної літератури:

1. Бойченко Т. Валеологія – мистецтво бути здоровим // Здоров'я та фізична культура / Т. Бойченко. – 2005. – № 2. – С. 1–4.
2. Ващенко О. Готовність вчителя до використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі // Здоров'я та фізична культура / О. Ващенко, С. Свириденко. – 2006. – №8. – С. 1–6.
3. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб. авт. – укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: А.П.Н.; 2002. – 136 с.
4. Пометун О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: А.С.К., 2004. – 192 с.

УПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

*Патинка Наталія Едуардівна
м. Полтава*

***Анотація :** Здоров'я дітей – це загальна проблема медиків, педагогів і батьків. І розв'язання цієї проблеми також залежить від упровадження в навчальний процес здоров'язберігаючих технологій. Під здоров'язберігаючими освітніми технологіями в широкому сенсі слова слід розуміти всі ті технології, використання яких в освітньому процесі буде корисним для здоров'я учнів.*

***Ключові слова:** здоров'я, здоров'язбережувальні освітні технології, математика, правильна організація уроку, гігієнічні умови уроку.*

Здоров'язберігаючі освітні технології – це системний підхід до навчання і виховання, побудований на прагненні педагога не завдати шкоди здоров'ю учнів. Тобто, це реалізація на практиці принципів і методів здоров'язберігаючої педагогіки, в основі якої лежить пріоритет турботи про здоров'я учнів і педагогів (в їх нерозривному взаємозв'язку).

Збереження та зміцнення морального, фізичного та психічного здоров'я учнів є одним із першочергових завдань загальноосвітньої школи, на що наголошує Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти.

Здоров'я дітей – одне з основних джерел щастя, радості і повноцінного життя батьків, вчителів, суспільства в цілому. Для України головною проблемою, яка пов'язана з майбутнім держави, є збереження і зміцнення здоров'я дітей та учнівської молоді. Турботу викликає різке погіршення стану фізичного та розумового розвитку підростаючого покоління, зниження рівня народжуваності й тривалості життя, зростання смертності, особливо дитячої.

Здоров'язберігаючі освітні технології – це системний підхід до навчання і виховання, побудований на прагненні педагога не завдати шкоди здоров'ю учнів. Тобто, це реалізація на практиці принципів і методів здоров'язберігаючої педагогіки, в основі якої лежить пріоритет турботи про здоров'я учнів і педагогів (в їх нерозривному взаємозв'язку).

За останнє десятиріччя чітко спостерігаються такі фактори, які впливають на стан здоров'я учнів, а саме: зростання навчального навантаження, вільний час діти все більше проводять за переглядом фільмів, за комп'ютерними іграми. Усе це призводить до гіподинамії, порушення постави, порушення зору. Сучасна медицина займається не здоров'ям, а хворобами, не профілактикою, а лікуванням. Завдання ж школи – зберегти, зміцнити здоров'я учнів, сформувавши в них відповідальне ставлення до власного здоров'я.

Діяльність учителя щоденно повинна бути орієнтована на формування в дітей стійкої позиції, що передбачає визначення цінності здоров'я, почуття відповідальності за збереження й

зміцнення власного здоров'я, поглиблення знань, умінь та навичок, пов'язаних з усіма складовими здоров'я (фізична, соціальна, психічна, духовна). Формування в учнів компетентного ставлення до власного здоров'я неможливе без реалізації здоров'язберігаючої складової під час проведення уроків.

Реалізація здоров'язберігаючої складової на уроках математики здійснюється через:

- фізкультхвилинки, рухливі ігри, фізкультпаузи (оздоровчу рухливу діяльність);
- контроль та самоконтроль за правильною поставою під час письма, читання, тощо;
- використання вправ щодо профілактики сколіозу, запобігання гіподинамії;
- виконання дихальних вправ;
- виконання гімнастики для очей.

Впровадження здоров'язберігаючих технологій потребує від учителя, по-перше, не допускати перевантаження учнів, визначаючи оптимальний обсяг навчальної інформації й способи її надання, враховувати інтелектуальні та фізіологічні особливості учнів. Треба намагатися планувати такі види роботи, які сприяють зниженню втоми.

Здоров'язберігаючі технології передбачають:

– зміну видів діяльності, чергування інтелектуальної, емоційної, рухової видів діяльності;

– групової й парної форм роботи, які сприяють підвищенню рухової активності, вчать вмінню поважати думки інших, висловлювати власні думки, правилам спілкування;

– проведення ігор та ігрових ситуацій, нестандартних уроків, інтегрованих уроків.

Під здоров'язберігаючими технологіями вчені пропонують розуміти:

– сприятливі умови навчання дитини в школі (відсутність стресових ситуацій, адекватність вимог, методик навчання та виховання);

– оптимальну організацію навчального процесу (відповідно до вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм);

– повноцінний та раціонально організований руховий режим.

Впровадження здоров'язберігаючих освітніх технологій пов'язано з використанням медичних (медико-гігієнічних, фізкультурно-оздоровчих, лікувально-оздоровчих), соціально-адаптованих, екологічних здоров'язберігаючих технологій та технологій забезпечення безпеки життєдіяльності. Від *правильної організації уроку*, рівня його раціональності багато в чому залежить функціональний стан школярів у процесі навчальної діяльності, можливість тривало підтримувати розумову працездатність на високому рівні та запобігати передчасному стомленню.

Не можна забувати і про *гігієнічні умови уроку*, які впливають на стан здоров'я учнів і вчителя.

Отже, людина наділена свідомістю, здатністю до творчості і свободи вибору. Варто боротись за здоров'я, бо зміцнення нашого здоров'я – це стратегія всієї нашої життєдіяльності. Життя доводить, що освіта та здоров'я тісно пов'язані. І, надарма, проведена аналогія між школою та організмом людини, в якому серцево-судинною системою є діти, що наповнюються життєвими силами і здоров'ям кровоносною системою, тобто педагогічними кадрами з їх кваліфікацією. Кістково-м'язовою системою цього організму є навчально-виховний процес на уроці і в позаурочній діяльності, системою дихання – стосунки між учасниками педагогічного процесу, нервовою системою – управління закладом і учнівське самоврядування. І тільки завдяки злагодженій роботі всіх систем та органів можна говорити про здоров'я організму в цілому. Потрібно намагаючись зробити навчально-виховний процес цілісним, і впроваджувати здоров'язберігаючі технології на уроці та в позаурочний час.

Перелік використаної літератури:

1. Богосвятська А.І. Здоров'язбережувальні та здоров'ятворчі технології на уроках світової літератури // Зарубіжна література. – 2012. – №6. – С. 14–16.
2. Ващенко О., Свириденко С. Організація здоров'язберігаючої діяльності початкової школи // Початкова освіта. – 2005. – № 46. – С.2–4.
3. Успенська В. Впровадження здоров'язберігальних технологій у загальноосвітньому навчальному закладі. // Рідна школа. – 2009. – № 4. – С. 44–48.